

[Ellinger.]

førelse et andet, og en Skoledirektion kan vanskeligt nægte at godkende Planen, naar den opfylder de Betingelser, der er fastsat. Det er jo ikke noget nyt, at man kan have en daarlig Undervisningsplan, men har man en dygtig Lærer, kan han opnaa store Resultater trods den slette Plan, ligesom man kan have en udmærket Plan, men Resultatet alligevel bliver slet, hvis det er en daarlig Mand, der skal føre Planen ud i Livet. Jeg vilde derfor mene, og det kan den højtærede Minister vel ikke have noget imod, at det var naturligt, at der i § 1 kom til at staa, at Skolen saavel som Undervisningsplanen skal godkendes af Skoledirektionen. Det vil jo heller ikke være unaturligt, naar der er Tale om, at Tilskud kan skaffes ad anden Vej, at der saa blev indskudt: ad anden, af Skoleraadet tiltraadt Vej.

I Overensstemmelse med det af den ærede første Taler i Dag nævnte mener ogsaa jeg, at der maa gives Adgang til Dispensation fra Bestemmelsen om de 10 Elever. Jeg skal ganske vist indrømme, at man maaske kan sige om en Skole, der ikke kan naa op til 10 Elever, at den ikke har tilstrækkelig stor Tilslutning i Befolkningen, men givet er det — det fremgaar af Udtalelser navnlig fra de sønderjydske Skoleraad —, at der er Tilfælde, hvor det vil være ønskeligt at kunne gaa ned under de 10 Elever. Man maatte derfor formentlig kunne indføje en Bestemmelse om, at Skoleraadene skal være bemyndigede til i særlig tyndt befolkede Egne at nedsætte dette Tal 10 til 8.

§ 3, 2det Stykke, kan ikke lyde saaledes, som det lyder; der staar nemlig, at hvis flere Skoler slutter sig sammen for at indrette Undervisning med tilrejsende Lærere, navnlig i Husgerning og Landbrugsfag, forhøjes Tilskuddet til det dobbelte, naar Ordningen er godkendt af Ministeriet. Det kan der ikke staa, thi naar Tilskuddet efter Ordlyden i alle Tilfælde skal forhøjes til det dobbelte, er det umuligt at skrive, at det „navnlig“ er i Husgerning og Landbrugsfag. Jeg forstaar dog meget godt, hvad Meningen er. Den Tanke, der ligger til Grund for Lovforslagets uheldige Affattelse, er naturligvis, at det i mangfoldige Tilfælde kan være heldigt, at flere Skoler slutter sig sammen, navnlig for at faa en god Undervisning i Husgerning og Landbrugsfag, og at man saa ønsker at kunne forhøje Tilskuddet til det dobbelte. Men der staar jo, at hvilken Undervisning der end er Tale om, skal Tilskuddet forhøjes til det dobbelte, og saa kan der ikke staa det, der staar.

Imidlertid vil jeg sige følgende. De økonomiske Virkninger af denne Lov er jo ganske uoverskuelige, og derfor gælder det om, at hvor man kan slippe med en mindre Udgift end den, der skulde afholdes efter nærværende Forslag, bør man gøre det. Jeg finder derfor, at det vil være heldigt, at Ordlyden ændres til: for Skoler — det behøver ikke at være flere Skoler, der slutter sig sammen, hvorfor skulde det egentlig være det? — for Skoler, der indretter Undervisning med tilrejsende Lærere, kan det i Stykke 1 omhandlede Tilskud forhøjes indtil det dobbelte, heri indbefattet eventuelle Befordringsudgifter, naar Ordningen er anbefalet af vedkommende Skoleraad og godkendt af Ministeriet. Naar man sætter denne noget flydende Forhøjelse ind, vil det jo være mindre uheldigt, om man sætter ind „navnlig i Husgerning og Landbrugsfag“; saa er der en Anvisning til at gaa op til det dobbelte netop for disse Fags Vedkommende. Men denne Affattelse finder jeg vilde være meget bedre, og den vilde i dette Tilfælde indskrænke Udgifterne noget. Det er for øvrigt i Overensstemmelse med en Tanke, der er fremsat i alt Fald et Sted, jeg husker ikke hvor, i de indsendte Beretninger fra Amdsraadene.

Det er jo ret almindeligt, men det gælder ikke alle Skoleraadene, at man ønsker, at Undervisningen, naar den omfatter flere Fag, bindes til en vis Minimumsundervisning i Dansk og Regning, da Erfaringen har lært, at mange unge trænger til at øves i at gøre Brug af deres Kundskab deri, for at det lærte ikke skal tabe sig eller svækkes. Imidlertid er vi jo her inde paa et af de Punkter, hvor man ser den store Vanskelighed, der er ved at slutte de to Arter af Skoler sammen i et Lovforslag, gøre dem saa at sige til een Art af Skoler. Imidlertid vilde det formentlig være rigtigt, om man gav den paa-gældende Egns Skolemyndigheder Ret til at indsætte i Skoleplanen saadanne Fordringer om et vist Mindstemaal.

Hvad Undervisningen i øvrigt angaar, omhandles den nærmere i Cirkulærer, og jeg vil tillade mig at udtale mig for det heldige i, at Fagene deles i bundne, saaledes at et af disse Fag skal vælges, og frie, som man i Forbindelse med det valgte bundne Fag kan faa Del i. Det skal jeg vende tilbage til om et Øjeblik.

Jeg slutter mig til det Ønske, der er fremsat af Københavns Magistrat, om, at Undervisningen i Stenografi og Maskinskrivning bevares og i Cirkulæret opføres som Fag, der berettiger til Tilskud. At